

Настаўніцкая газета

Выходзіць з 20 снежня 1945 года

№89 (4447) СУБОТА, 5 лістапада 1994 года

Кошт па падпісцы — 16 руб., у розніцу — 60 руб.

Нацыянальная педагогічная рада: абмяркоўваем стратэгію рэфармавання адукацыйнай сістэмы

ПРЫЯРЫТЭТ ЗАМАЦАВАЦЬ ЗАКОНАМ

Стратэгія рэфармавання адукацыйнай сістэмы, вынесена Міністэрствам адукацыі і навукі на абмеркаванне педагогічнай грамадскасці («Настаўніцкая газета» за 26 кастрычніка), адлюстроўвае патрэбнасці грамадства, сённяшняга дня. Ухваленне пераарукі вучняў за кошт павелічэння тэрміну навучання ў школе — пазітыўны працэс. Пераход да дыферэнцыявана-варыяцыйнай сістэмы адукацыі стварэ ўмовы для задавальнення запатрабаваных у першую чаргу матэрыяльна-забеспячэнскіх праблем. Што я маю на ўвазе?

Уважэнне дадатковага года навучання, а значыць, яшчэ адной паралелі ў школах, запатрабуе дадатковых класных пакояў. У Гомельскай вобласці, напрыклад, з 767 школ 231

працуе ў гэтых умовах, а гэтыя школы — у 3 змены.

Ажыццяўляць дыферэнцыяцыю на другой і трэцяй ступенях у поўнай меры магчыма таксама па ўмовах адназначных заняткаў. Таму для практычнай рэалізацыі стратэгіі неабходна расшырыць сетку школ.

Пераход да сістэмы дыферэнцыяванага навучання з'яўляецца стварэннем новага адукацыйна-метадычнага комплексу. Сённяшні вопыт (амаль поўная адсутнасць навукова-метадычнага комплексу для профільнага навучання і паглыбленага вывучэння прадметаў) пакідае, што дэклараваць існую без папярэдняй падрыхтоўкі немагчыма. Трэба сур'ёзна прапрацаваць і праблему дыферэнцыяцыі ў сельскай малакомплектнай школе.

Для стварэння неабходных умоў па аvalsоданай як новым зместам адукацыі, так і мета-

дамі работы ва ўмовах дыферэнцыяванага навучання неабходна рэфармаваць і рэарганізаваць сістэму падрыхтоўкі кадраў.

Думаю, што ў сістэме нацыянальнай адукацыі трэба вызначыць ролю дашкольнага выхавання і адукацыі. Неабгрунтавана скарачэнне тэрміну знаходжання дзяцей у дашкольнай установе — гэта трох дзяцей. Аднаўляюцца ад груп малодшага дашкольнага ўзросту ў сённяшніх сацыяльных умовах, на мой погляд, не варта.

Галоўнае, што забяспечыць рэалізацыю стратэгічных напрамкаў рэфармы — заканадаўчае замацаванне прыярытэтных рэалізацыі сістэмы адукацыі.

Міхаіл КОБРЫНСКІ, начальнік упраўлення адукацыі Гомельскага аблвыканкома, кандыдат педагогічных навук.

ВЫШЭЙ КРОКВЫ, ЦЕСЛЯРЫ!

Умовы жыцця змяніліся, з'явілася больш ступень свабоды, жыццё набыло жорсткасць і прагматызм — і, безумоўна, «савецкая» школа, якая добра адпавядала мінуламу паванавакрэсленаму спосабу існавання, зараз усё часцей «выстраляе ўхаластую».

Мы назіраем гэта на фактах, калі адрэз паля школы ці вучылішча, ці пільна чалавек робіцца беспрацоўным. Або калі чалавек, скончыўшы школу і нават ВНУ, дзе на працягу многіх год вывучаў замежную мову — ідзе на трохмесячны платны курс той жа мовы. Старае школа не ўлічвае канкрэтную рэалізацыю, а працуе бачым з адставаннем «па фазе» ў часе.

Таку, безумоўна, рэфарма патрэбна. Умовы жыцця — гэта асноўны заказчык нашай адукацыі. Але мы не павінны забывацца, што адукацыя не проста служба «рэалітэ», яна і фарміруе «рэалітэ» — праз фармаванне чалавека. Не можа, скажам, не нацыяналізаваць, калі «гуманітарызавана» часам разумеюцца амаль што толькі як навукае замежных моваў. Адукацыя «на алобу дна» — гэта ўжо не адукацыя, гэта ўжо нешта іншае. «Вышэй крокмы, цесляры!» — заклікаў бы я словымі Саланджара тых, хто прыступае да адказнай справы стварэння будучыня нацыянальнай адукацыі.

Больш таго, мы бярэм усё большую адказнасць за фарміраванне чалавека, павінны выхаванца-адукацыйны кантроль за асобай да 18 год, да ўзросту не толькі яго псіхічнай, але і грамадскай сталасці. У сацыяльным плане — гэта зручна. Асабліва ў цяперашні крызісны перыяд. Але гэта — новая роля адукацыі ў жыцці чалавека, больш высокая ступень адказнасці ўсёй адукацыйнай сістэмы, калі хочаце, яе новы грамадскі статус.

Прызнаюся шчыра, я ўжо боюся «моё» ў сістэме адукацыі. Колькі іх было! Меркулю, што гаворка аб рэфарме адукацыйнай сістэмы — не дэла рэамоу, не дэла гульні ў новую хвалю.

Жыццё пераконалае, што любая пераўтварэнні ў адукацыйнай сістэме — нішто без матэрыяльнага забеспячэння, без сур'ёзных фінансавых укладанняў.

Калі новыя захады ў адукацыі з'яўляюцца вынішчэння гэтых праблем, то будзе выдатна. Значыць за вырашэнне хача б цяперашніх натуральных праблем забеспячэння школ палівам, падручнікамі, харчаваннем і сацыяльнай нармальнай зарплатай — нам тым больш бяспца не трэба. А гэта вельмі ўсцешна.

Ірына БОНДАРАВА, бібліятэкар 11-й школы Матілёва.

ДАВАЙЦЕ СПЯШАЦА МАРУДНА

Матэрыял аб перспектывах, стратэгічных напрамках школьнай рэфармы, азмешчаны ў «Настаўніцкай газеце» 26 кастрычніка, без сумнення, атрымае вялікі рэзананс у масах педагогічнай грамадскасці краіны. Заключэння ў ім накірункі і змест сваёй нацэленай і сэнсам закрэплены мяне і як дырэктара школы, і як бацьку дзвюх дзяцей.

Між тым, хочацца, думаю, дэла карысці справы, выказаць і некаторыя свае думкі і не толькі, перасцярогі і сумненні, звярнуць увагу на «падводныя камяні», якія могуць перагародзіць плынь руху рэфармы.

Так, слабая сацыяльная абарона галоўных правільных рэфармы — настаўнікаў, кіраўнікоў педагогічных калектываў — скоўнае і прынятае ўсё нас без выключэння, у большай ці меншай ступені. Пра гэта гавораць і перагаворы на ўсёх узроўнях многа. Адукацыя і нявер'е значнай частцы настаўніцтва ва ўласныя сілы, што, несумнення, з'явіцца адной з пераходных на шляху рэфармы.

З другога боку, слабая прававая абарона нашай прафесійнай дзейнасці. Наглядзімчы на мноства апублікаваных нарматыўных дакументаў, прыкладных павязаных і інструкцый, якія самі па сабе таксама маюць поўную недахопы, іх выкананне вельмі часта наогул ігнаруецца. Возьмем сённяшняю пераарукі школы непразраўдгляжанай пісьмовай справадачасна. Побач з тым, не толькі знікла, а наадварот, павялічваецца доля ненаратраванай і натуральна, неаплачывамай працы педагогаў.

Адсутнасць на практыцы ў нашай нацыянальнай школе значнай часткі перададзеных быццам бы ёй правоў у прыняцці самастойных рашэнняў пераходзіць рэфармаванню таксама. Ші ж гэта не факт, што нават у сталіцы дзяржавы, Мінску, можна пералічыць па

пальцах тых школы, якія перайшлі на фінансаво-гаспадарчую самастойнасць. А як з гэтым у абласных цэнтрах, і тым больш — у раённых? Напрыклад, у Гомелі такой школы няма ніводнай. І прычына не толькі і не толькі ў нежаданні браць на сабе адказнасць. Ші ж зможуць усе школы пераключыцца на навучанне ў 11 — 12 класах? Частка школ звыклі будзе пераўтварыцца ў на-поўныя, што пачыне за сабой перагляд змянення нагрукі на-стаўнікаў. А калі так, то ўстануць і непераможныя праблемы пераводу іх з адной школы ў другую, скарачэння штатаў і інш. А гэта, скажам адназначна, пытанні загандаў ўжо балючыя.

Асабіста мне больш за ўсё падабаецца прапанаваная схема та-кой канструкцыі агульнаадука-цыйнай школы, як: 6+4+2. Аднак бярэ сумненне — ці будзе мець адукацыйная школа магчымасць са-мастойнага выбару схем наву-чання? Больш таго, насячоржыве і тое, што ў многіх школах заняткі вядуцца ў гэтых зменах, і тут жа прапануецца павелічэнне праця-ласці навучання на год, што і пас-лужыць прытоку дадатковай масы вучняў у навучныя сцесненны «вы-творчыя» плошчы школ.

Я перакананы, што галоўная небяспэка тоіцца ў залішнім спе-цыялізму. Рэфарма — гэта працэс не рэ-валюцыйны, а эвалюцыйны. Дык давайце падступіцца да не абду-мана, на аснове сапраўды навуко-вага аналізу ўсёх спадарожных фактараў, і ў першую чаргу — павялічым усе фінансавыя за-траты, што дасць магчымасць яшчэ ў пачатку прадбачыць перспек-тывы.

Валерый ГЛАДКОЎ, дырэктар школы №191 Мінска.

ПРЫ АДНОЙ ВЕЛЬМІ ВАЖНАЙ УМОВЕ

Стратэгія рэфармавання адукацыйнай сістэмы, рас-працаваная Міністэрствам адукацыі і навукі, накіравана, перш-наперш, на інтэграцыю ў еўрапейскую адукацый-ную прастору, што, на мой погляд, вельмі важна і свеча-снова. Аб гэтым сведчыць і пераход агульнаадукацыйнай школы на 12-гадовы тэрмін навучання, стварэнне новых тыпаў прафесійна-тэхнічных і сярэдніх спецыяльных на-вучальных устаноў і імгнатуроўнасці ў вышэйшай шко-ле.

Асноўны напрамкі рэфармавання адукацыі павінны ўлічваць рэаліі сучаснага грамадскага жыцця і ў адпавес-насці з гэтымі рэаліямі самі набываць новы змест і накіраванасць.

І тут сапраўды неабходна стварэнне новых адукацый-ных тэхналогій, праграм навування, іншых падручнікаў і дапаможнікаў.

Як вызначана ў стратэгіі школа першай ступені (6—10 гадоў, 1—4 класы) — засавае асноўу граматысці, фарміраванне першых уяўленняў аб навакольным све-це, авалоданне сродкамі і метадамі навукальнай дзейнасці. Я не бачу ў гэтым раздзеле ніводнага слова, што датычы-лася б экалагічнай адукацыі дзяцей. І гэта ў той час, калі на ўзроўні дзяржаўных органаў ідзе сур'ёзнае распрацоўка праграм па экалагічнай адукацыі ўсёго насельніцтва Бе-ларусі.

У школе другой ступені (10—16 гадоў, 5—10 класы) на апошнім этапе (8—10 класы) мяркуецца паступова ўводзіць элементы дыферэнцыяцыі па змесце навування, стварэнне профільных класаў і класаў з паглыбленым вы-вучэннем прадметаў. На мой погляд, менавіта сёння вельмі складана звычнай агульнаадукацыйнай школе знайсці спецыялістаў — педагогаў для выкладання ў профільных класах. Эканамічная сітуацыя складалася такія, што больш паловы настаўнікаў — мужчыны апошнім часам пакінулі школу і пайшлі працаваць у камерцыйныя структуры. Школа зараз не ў стане даць поўную прафесію вучню.

На трэцяй ступені навучанне будзе дыферэнцыява-ным, базавы кампанент зместу адукацыі не перавысіць 60 працэнтаў. Лічу, што лічба 60 працэнтаў базавая кампа-нента знайдзе вялікая для школы трэцяй ступені. Бо ме-навіта другая ступень навучання павінна даць асноўную базавую адукацыю.

Стратэгія рэфармавання адукацыйнай сістэмы мае права на ажыццяўленне пры адной, але, на мой погляд, вельмі важнай умове: неабходны перагляд бюджэтных сродкаў на 2—3 гады наперад, што выдзяляюцца на сістэму адукацыі. Калі яны, гэтыя сродкі, будуць хача б вытрыманы ў межах, вызначаных Законам аб адукацыі.

Сяргей АДЗІНЦОЎ, настаўнік гімназіі №199 Мінска.

КОРАТКА

Міністр адукацыі і навукі Васіль Стражаў правёў сустрэчы ў Віцебску з педагогічнай грамад-скасцю і кіраўніцтвам горада. Аб-мяркоўваліся праблемы рэфармы адукацыі.

Другое пасяджэнне беларуска-польскай камісіі па адукацыі на-цыянальных меншасцяў адбылося ў Польшчы. Беларускую дэлега-цыю ўзначальваў начальнік у-праўлення агульнай сярэдняй аду-кацыі Міністэрства адукацыі і на-вукі Мікалай Фасякоў. Па выніках перамоў падпісаны пра-такол паміж Міністэрствам адука-цыі і навукі Беларусі і Міністэрствам адукацыі Польшчы.

У Бруселі ў Еўрапейскай камісіі створаны фонд адукацыі. Адным з чатырох выканаўчых ды-рэктараў фонду выбраны прад-стаўнік Беларусі — дырэктар інстытута прафесійнай адукацыі Арыадэа Ішляер.

Нарада па праблемах рэфар-мы прафесійнай адукацыі ў адпа-веднасці з праектам Закона аб прафесійнай адукацыі адбылася ў мінулы панядзелак у Мінску.

ДЗЕЛАВАЯ ГУЛЬНЯ

Міністэрства адукацыі і на-вукі, агенства гуманітарных тах-налогій, Інстытут павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кіравальных работнікаў і спецы-ялістаў адукацыі і Інстытут пра-фесійнай адукацыі правялі 29 кастрычніка дзелавую гульнію «Развіццё сістэмы школьнай адукацыі: стан і перспектывы».

Удзельнікі дзелавой гульні — адказныя работнікі Міністэрства адукацыі і навукі, работнікі сістэмы павышэння кваліфікацыі, навукі, кіраўнікі мясцовых орга-наў і устаноў адукацыі, прад-стаўнікі педагогічных выданняў — аналізавалі сучасны стан сістэмы школьнай адукацыі, якія дыскусіі па асноўных адукацыйных праб-лемах, дэталілі думкамі аб рам-ках і арыентацыях канцэпцыі развіцця сістэмы школьнай адука-цыі.

У дзелавой гульні бралі ўдзел міністр адукацыі і навукі Васіль Стражаў і першы намеснік міністра Генадзь Патроўскі.

Міністру адукацыі і навукі Рэспублікі Беларусь прафесару Васілю СТРАЖАВУ

Паважаны калета! Прыміце мае сардэчныя віншаванні з прычыны прызначэння Вас міністрам адукацыі і навукі. Давольнае пажадаць Вам поспехаў і творчых сіл у выкананні новых для Вас задан, якія ў выніку разнастайнасці працэсу перабудовы ў Вашай краіне не з'яўляюцца простымі.

На вашай ранейшай пасадзе намесніка міністра Вы ўжо ўнеслі значны ўклад у арганізацыю і развіццё існуючага супрацоўніцтва паміж нашымі краінамі, асабліва ў галіне вышэйшай і прафесійнай адукацыі. Я хачу бы выказаць сваю ўдзячнасць у тым, што і надалей наша супрацоўніцтва будзе развівацца паспяхова. Даволь-це запэўніць Вас, што Федэральнае міністэрства адукацыі і навукі Германіі будзе падтрымліваць Вашы намаганні і ў будучым.

З саборскім прывітаннем прафесар др. Карл-Ханс Лэрман.

У ДУХУ МІРУ, ПРАВОЎ ЧАЛАВЕКА І ДЭМАКРАТЫІ

МІНІСТР АДУКАЦЫІ І НАВУКІ
ВАСІЛЬ СТРАЖАЎ ПРЫНЯЎ УДЗЕЛ
У 44-Й СЕСІІ МІЖНАРОДНАЙ
КАНФЕРЭНЦЫІ ПА АДУКАЦЫІ

На пачатку кастрычніка ў Жэневе (Швейцарыя) прайшла 44-я сесія Міжнароднай канфе-рэнцыі па адукацыі на тэму «Вынікі і перспектывы адукацыі ў духу міжнароднага ўзаемаарумення». Арганізаваная Міжнародным бюро асветы ЮНЕСКА — найбуйнейшым фор-мулам сусветнай адукацыйнай працы. У канферэнцыі ўдзель-нічалі дэлегацыі 128 краін-членаў ЮНЕСКА, 9 урадаў, 22 няўрадавыя арганізацыі. Сусвет-ны банк рэканструкцыі і развіцця, Арганізацыя эканамічнага супрацоўніцтва і развіцця, 76 дэлегацый краі-членаў ЮНЕСКА ўзначальвалі міністры адукацыі. Дэлегацыю Рэспублікі Беларусь узначальваў міністр адукацыі і навукі прафе-сар Васіль Стражаў.

Тэматыка канферэнцыі абу-моўлена тым, што на парозе XXI стагоддзя стварэння спрыяль-ных умоваў для міру, павялі д праўоу чалавека, дэмакратыі і развіцця, але ў гэты ж час сусвет сутыкаецца з сур'ёзнымі прабле-мамі, што звязаны з ростам насілля, ксенафобіі і не-цярпнасці. Зараз вядомаму аду-кацыя — гэта трыглыжныя сімвалы. 44 сесія МКА паказала, што адукацыя можа і павінна ра-шучым чынам садзейнічаць

стрымліванню гэтых адмоўных тэндэнцый шляхам абаласнава-на развіцця інтэлектуальнага і ма-ральных пачынаў моладзі, жанчын і мужчын, арыентауючы іх на выпрацоўку актыўнай жы-ццёвай паліцы і канкрэтных дзе-янняў. Такім чынам, міжнародны форум унёс арганічны ўклад у ажыццяўленне неарыентацыі, прысвечаных Міжнароднаму году цярпнасці, абвешчаным ААН (1995г.).

Правядзенне канферэнцыі супала з дваццатай гадавінай прыняцця Генеральнай канфе-рэнцыяй ЮНЕСКА Рэкаменда-цыі (1974г.) аб выхаванні духу міжнароднага ўзаемаарумення, супрацоўніцтва і міру, павялі да правоу чалавека.

Канферэнцыя пачалася з на-рады Камітэта ўрадаўных экспер-таў па разгляду пытанняў, што датычаць Рэкамендацыі 1974 г. і праекта Комплексных рамак дзе-янняў. Старшынёю Бюро Камітэта ўрадаўных экспертаў вы-браны намеснік старшын Камісіі Францыі па справах ЮНЕСКА І.Брунскі, віцэ-старшынёй ад другой групы краін рэгіёна Усходняй Еўропы член дэлегацыі Рэспублікі Беларусь Дамітрый Штэметаў.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

Хоць школьныя кнікулы і не дэла настаўнікаў, у Вас цяпер, згладзіцеся, крыху больш вольнага часу. Так што можаце зрабіць сабе ў гэтыя дні падарунак да Новага года — выпісаць «Настаўніцкую газету».

Падпісны кошт на 6 месяцаў — 4.680 рублёў, на тры месяцы — 2.340 рублёў.

БАЗОВЫЙ КУРС ИНФОРМАТИКИ

Информационно-методический центр «Инфотриумф»

ПРЕДЛАГАЕТ

КВБТ «КОРВЕТ»

Литература:
1. Пушеч А.Е., Грашенко П.Л. Базы данных dBASE-III (KBASE). Метод. пособие для учителя. — Мн.: Инфотриумф, 1994. — 101с. 2. Грашенко П.Л., Пушеч А.Е. Электронные таблицы SuperCalc-2. Метод. пособие для учителя. — Мн.: Инфотриумф, 1994. — 106с.

Пособия содержат теоретический и практический материал по работе с базами данных и электронными таблицами, поурочное планирование и методические рекомендации по организации и проведению уроков, контролю знаний и умений учащихся. Для факультативных занятий, курсов по выбору предлагаются методические разработки дополнительных уроков.

КВБТ «НЯМИГА»

Програмное обеспечение:
База данных — профессиональная база данных на 3 дисках для всех версий (может пересылаться по локальной сети).

СТОИМОСТЬ (в бел.руб.)

Книжный комплект для КВБТ «КОРВЕТ» «Базы данных» и «Электронные таблицы»		Программный пакет для КВБТ «Нямига» «Базы данных»	
розница	опт	розница	опт
С 1 по 13.11	36000	32000	70000
С 14 по 30.11	44000	40000	75000

Примечание. Закупка комплекта (пакета) считается оптовой при приобретении свыше 6 комплектов (пакетов). Безналичный расчёт осуществляется на:

ИМЦ «Инфотриумф» р/с 644307 в Западном отделении Белбизнесбанка
г.Минска, код банка 154

Справки по тел. в Минске 36-72-34

ДА ўВАГІ НАСТАЎНІКАЎ
ПАЧАТКОВЫХ КЛАСАЎ,
ВЫХАВАЦЕЛЯЎ ДЗІЯЦЬНЫХ САДОЎ,
КІРАЎНІКОЎ ШКОЛ,
ДАШКОЛЬНЫХ УСТАНОЎ,
БАЦЬКОЎ

Фірма «Авангард» прапануе

незамежны сродак для арганізацыі эфэк-тунай працы па беларускай мове і матэма-тыцы з вучнямі 1 — 2-х класаў агульнааду-кацыйных школ і выхаванцамі падрыхтоўчых груп дзіцячых садоў —

НАВУЧАЛЬНЫ ДАПАМОЖНІК
«ПРОПІСІ», ЯКІ ПАСКАРАЕ
НАВУЧАННЕ ПІСЬМУ
Ў 2 - 3 РАЗЫ!

«Пропісі» — лінейкі могуць выкарыстоўваць і бацькі для індывідуальнага навучання сваіх дзяцей грамаце.
За даведкамі аб набыцці дапаможніка «Пропісі» звяр-тайцеся на тэлефоне ў Мінску: 36-91-42.

Ф. СП-1

Міністэрства сувязі і інфармацыі
Рэспублікі Беларусь

АБАНЕМЕНТ на газету 63867

«Настаўніцкая газета» (індекс выдання)

на 199 год па месяцах

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Куды (паштовы індэкс)

Каму (прошчыца, ініцыялы)

ДАСТАВАЧНАЯ КАРТКА

на газету 63867

«Настаўніцкая газета» (індекс выдання)

на 199 год па месяцах

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Куды (паштовы індэкс)

Каму (прошчыца, ініцыялы)

